

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

CURES D'INFERMERIA INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA

Coordinació: LAVEDAN SANTAMARIA, ANA

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	CURES D'INFERMERIA INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA			
Codi	100470			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Infermeria i Grau en Fisioteràpia	4	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Grau en Infermeria	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRALAB	PRAULA	TEORIA
	Nombre de crèdits	0.6	2.4	3
	Nombre de grups	8	4	1
Coordinació	LAVEDAN SANTAMARIA, ANA			
Departament/s	INFERMERIA I FISIOTERÀPIA			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català/ Castellà			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
GINESTET SOTILLO, AROA	aroa.ginestet@udl.cat	4	
LAVEDAN SANTAMARIA, ANA	ana.lavedan@udl.cat	8,1	
PARAISO PUEYO, ELENA	elena.paraíso@udl.cat	5,3	

Informació complementària de l'assignatura

L'assignatura Cures d'Infermeria en la Infància i l'Adolescència té per objecte oferir a l'alumne un enfocament holístic, abordant diferents escenaris que contempen la promoció de la salut i prevenció de la malaltia, així com les cures generals dirigides al nen i a l'adolescent amb problemes de salut.

El pacient neonatal i pediàtric és un pacient especial, que difereix en les seves cures respecte del pacient adult. Aquestes diferències es basen en el menor nombre d'experiències i vivències sobre el seu propi concepte de salut i malaltia i, consegüentment, les respostes del pacient pediàtric necessitaran una actuació específica del professional d'infermeria. Per tant, aquesta assignatura pretén dotar a l'alumne dels coneixements, habilitats i actituds necessàries per a proporcionar una atenció integral i interdisciplinària i promoure un tracte humanitari en totes les intervencions d'infermeria dirigides no solament a la cura de la salut del nen i de l'adolescent, sinó també d'aquesta altra vessant objecte de les nostres cures, la família.

En línies generals, el contingut de l'assignatura inclou l'estudi de les característiques de les diferents etapes, dels problemes de salut i de les cures d'infermeria més freqüents en la infància i l'adolescència.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Objectiu general: Amb l'assignatura Cures d'Infermeria en la Infància i l'Adolescència es pretén que l'alumne aconsegueixi les competències necessàries per a prestar una assistència integral al nen, en cada un dels períodes des del naixement fins a l'adolescència i en els diferents nivells de salut.

Resultats de l'aprenentatge

- Demostrar habilitats en la recerca de la informació en les principals bases de dades, selecció i lectura crítica de la documentació específica i rellevant, així com elaborar preguntes de recerca en l'àmbit de la infermeria pediàtrica.
- Descriure els aspectes específics de la valoració i la cura del noutat.
- Identificar quins són els paràmetres de normalitat i anormalitat en el creixement i desenvolupament del nen, i els factors de risc per a la salut atenent els diferents períodes de la infància.
- Reconèixer els principals problemes de salut i les seves manifestacions en el noutat, el nen i l'adolescent.
- Determinar les necessitats del nen sa i malalt des del naixement fins a l'adolescència derivades de la valoració d'infermeria.
- Distingir les cures d'infermeria orientades a la satisfacció de les necessitats del nadó, nen, adolescent i

família i a les complicacions derivades d'un problema de salut.

- Identificar la importància de la promoció de la salut per a potenciar al màxim el desenvolupament biopsicosocial del nen.
- Descriure les principals mesures de prevenció aplicables al nostre medi per evitar l'aparició dels principals problemes de salut que afecten el nounat, al nen i a l'adolescent.
- Identificar la importància de la família en la cura del nadó, el nen o l'adolescent, per tal de garantir la seva participació en la cura de la seva salut, educant per a l'autonomia, mantenint una comunicació efectiva que possibiliti iniciar, mantenir i concloure la relació terapèutica amb resultats de qualitat.
- Examinar, determinar i reorganitzar la informació treballada al llarg de l'assignatura per a la participació activa en les diferents activitats plantejades.
- Identificar el context històric i legal que emmarca la Infermeria de la Infància i l'Adolescència.
- Identificar quins són els àmbits d'actuació de la Infermeria de la Infància i l'Adolescència.
- Descriure els drets dels infants i dels adolescents al voltant del món i les situacions que mereixen la seva aplicació.

Competències

Competències bàsiques:

CB2. Aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseeixin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seva àrea d'estudi.

CB3 Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Competències específiques:

CE34. Tenir una actitud cooperativa amb els diferents membres de l'equip.

CE37. Conèixer els aspectes específics de les cures del nounat.

CE38. Identificar les característiques de les diferents etapes de la infància i adolescència i els factors que condicionen el patró normal de creixement i desenvolupament.

CE39. Conèixer els problemes de salut més freqüents en la infància i identificar les seves manifestacions.

CE40. Analitzar les dades de valoració del nen, identificant els problemes d'infermeria i les complicacions que poden presentar-se.

CE41. Aplicar les tècniques que integren la cura d'infermeria, establint una relació terapèutica amb els nens i els seus cuidadors.

CE42. Seleccionar les intervencions adreçades als nens i al malalt, així com les derivades dels mètodes de diagnòstic i tractament.

CE43. Ser capaç de proporcionar educació per a la salut als pares o cuidadors primaris.

Competències transversals:

CT3. Adquirir capacitat en l'ús de les noves tecnologies i de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Mòdul 1. INTRODUCCIÓ A LA INFERMERIA DE LA INFÀNCIA I DE L'ADOLESCÈNCIA.

Tema 1. Evolució històrica i social de les cures del nen.

Tema 2. Drets de l'infant: Declaració dels drets de l'infant i drets de l'infant hospitalitzat. Iniciatives per a la humanització de l'assistència en l'àmbit de la pediatria.

Tema 3. Evolució de la pediatria i de la infermeria pediàtrica. Camps d'actuació.

Tema 4. Morbimortalitat durant la infància i l'adolescència.

Tema 5. Períodes de la infància: Característiques i definició.

Mòdul 2. NADÓ, INFANT I ADOLESCENT SA.

Tema 1. El nou-nat sa: Classificació, valoració, característiques i cures.

Tema 2. Creixement i desenvolupament normal del nen i de l'adolescent.

Tema 3. Promoció de la salut infantil: Hàbits i controls de salut.

Tema 4. Profilaxi de malalties infeccioses.

Tema 5. Lactància i alimentació complementària.

Tema 6. Alimentació al llarg de tota la infància.

Tema 7. Prevenció d'accidents.

Tema 8. Cures d'infermeria en el marc del programa de seguiment del nen sa.

Mòdul 3. NADONS AMB PROBLEMES DE SALUT.

Tema 1. Adaptació a la vida extrauterina en el nou-nat. Patologia associada.

Tema 2. Identificació i valoració del nadó d'alt risc.

Tema 3. Problemes de salut més freqüents en l'etapa neonatal. Problemes cardiovasculars, respiratoris, hematològics, digestius, neurològics i infecciosos. Problemes associats a patologia materna.

Tema 4. Planificació de les cures en l'hospitalització del nou-nat d'alt risc. Unitats de Cures Intensives Neonatals. Hospitalització a Domicili. Prescripció infermera.

Mòdul 4. NENS I ADOLESCENTS AMB PROBLEMES DE SALUT.

Tema 1. Problemes de salut més freqüents durant la infància. Atenció d'infermeria en processos digestius, nefro-urinaris, endocrins, respiratoris, otorrinolaringeals. Malalties exantèmiques. Malalties cròniques en el nen / a i la seva família.

Tema 2. Problemes de salut més freqüents durant l'adolescència.

Tema 3. Atenció d'infermeria al nen i l'adolescent en hospitalització pediàtrica, atenció a Unitats de Cures Intensives pediàtriques i en urgències pediàtriques. Prescripció infermera.

La planificació de l'assignatura incorpora el **PROGRAMA D'EXPERT: "INFERMERIA PEDIÀTRICA: NOVES COMPETÈNCIES, NOUS REPTES"** i la **V JORNADA Cures d'Infermeria en la Infància i l'Adolescència**. Les especificitats es detallaran íntegrament en el desenvolupament de la present guia docent a l'inici del Curs Acadèmic 2023-24.

Eixos metodològics de l'assignatura

Classes magistrals: Sessions expositives i explicatives de continguts amb abordatge dels conceptes bàsics necessaris per a la comprensió de la matèria. Aquestes sessions es realitzaran presencialment a l'aula en grup gran, en què també s'incorporen activitats reflexives prèvies per promoure la participació, la interacció i el

dinamisme, basant-nos en la metodologia de treball de "Flipper Classroom" per tal de crear un espai actiu de treball per a tothom, i en el qual fomentar la creativitat i el pensament crític.

Seminaris, resolució de problemes i/o sessions d'expert: basats en l'aprenentatge i el treball cooperatiu.

Classes pràctiques. Sala de demostració i/o simulació: Aquesta metodologia persegueix com a objectiu principal el desenvolupament competencial a través de casos i situacions clíniques concretes, articulant elements de coneixement, aptituds i destreses, així com habilitats actitudinals en un entorn de simulació de la pràctica assistencial.

Conferències i col·loquis: Participació activa de l'estudiant en el programa d'expert i la Jornada Interdisciplinària desenvolupats en el marc de l'assignatura.

Estudi o treball autònom: Dirigida a l'estudi, organització del material didàctic i a la preparació d'activitats per a exposició i/o lliurament, de forma autònoma, a partir dels continguts derivats de les classes magistrals, demostratives, seminaris i sessions d'expert, complementades amb consultes bibliogràfiques en bases de dades científiques, lectures crítiques, síntesi i anàlisi d'evidències.

Tutories: Seguiment del progrés de l'estudiant revisant les diferents activitats realitzades indicant, si és necessari, les recomanacions sobre les activitats que ha de desenvolupar per millorar durant el procés ensenyament-aprenentatge.

Observacions

Segons la "**Normativa reguladora de la creació, l'ús i la preservació del material audiovisual enregistrat amb finalitats docents a la FIF**" cal tenir en compte que:

Les sessions de videoconferència poden ser enregistrades, per aquest motiu "*La Universitat de Lleida informa que, amb finalitats docents, registrarà imatges que identifiquin l'estudiantat i altres persones que participen en les activitats acadèmiques. El responsable del tractament d'aquestes imatges és la Universitat de Lleida (dades de contacte del representant: Secretaria General. Plaça de Víctor Siurana, 1, 25003 Lleida, sg@udl.cat; dades de contacte del delegat de protecció de dades: dpd@udl.cat). Aquestes imatges només s'utilitzen per impartir docència, avaluar els coneixements de l'assignatura i per a projectes de millora docent. L'ús de les imatges respon a l'obligació legal de la UdL d'impartir i millorar la docència universitària, d'acord amb la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats. Les imatges, un cop enregistrades, es conserven com a mínim mentre no prescriguin les corresponents accions i reclamacions contra l'avaluació aprovada pel professorat. Es destrueixen en els termes i condicions previstes en la normativa sobre conservació i eliminació dels documents administratius de la UdL, i les taules d'avaluació documental aprovades per la Generalitat de Catalunya (<http://www.udl.cat/ca/serveis/arxiu/>). La UdL no comunicarà mai aquestes dades a tercers, llevats dels casos estrictament previstos en la Llei. Les persones interessades poden accedir a les seves imatges; sol·licitar-ne la rectificació, supressió o portabilitat; oposar-se al tractament i sol·licitar-ne la limitació, mitjançant escrit tramès a l'adreça dpd@udl.cat <<mailto:dpd@udl.cat>>. També poden presentar una reclamació adreçada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, mitjançant la seu electrònica de l'Autoritat (<https://seu.apd.cat>) o per mitjans no electrònics.*"

Pla de desenvolupament de l'assignatura

El pla de desenvolupament definitiu es publicarà en l'apartat recursos de l'espai de l'assignatura al Campus Virtual en format cronograma, amb la distribució i les dates de les sessions de caràcter setmanal.

Sistema d'avaluació

L'avaluació de l'assignatura comprèn:

AVALUACIÓ CONTÍNUA:

BLOC 1.- Avaluació dels coneixements i les competències per prova escrita en un 35%.

Tot el contingut teòric exposat a les classes magistrals i en les activitats derivades dels seminaris, resolució de problemes, sessions d'expert i / o classes pràctiques, serà avaluat mitjançant un examen final. Aquest constarà de 60 preguntes tipus test, on només una resposta serà correcta; es descomptarà 0,25 punts per cada resposta errònia (de cada pregunta correcta, no del total).

BLOC 2.- Treball realitzat per l'estudiant en seminaris, resolució de problemes i / o classes pràctiques: presentació escrita i oral sobre els continguts setmanals segons la planificació establerta, en un **25%**.

Segons la naturalesa de l'activitat formativa a avaluar, s'avaluarà individualment o de forma grupal, seguint la rúbrica d'avaluació creada a l'efecte.

BLOC 3.- Treball realitzat per l'estudiant: informe, projecte o programa en un **30%**. La present evidència avaluativa es classifica atenent a les següents activitats formatives:

3.1.- Simulació 1 (5%) i Simulació 2 (5%): Pràctica en simulació clínica en el marc del Programa de seguiment del nen sa, i Pràctica en simulació clínica de les cures d'infermeria en el nounat d'alt risc. S'avaluarà individualment seguint una rúbrica d'avaluació adaptada a cada escenari de simulació, sempre segons les competències a valorar.

3.2. Diari reflexiu (10%) resultat de la pràctica en simulació clínica.

3.3.- V Jornada Cures d'Infermeria en la Infància i l'Adolescència (10%): Participació activa de l'estudiant a la Jornada, evidenciada per la presentació de comunicacions orals o tipus pòster el dia de celebració d'aquesta.

Cada grup funcional haurà de desenvolupar un tema d'inquietud, prèviament consensuat, valent-se de l'aplicació del mètode científic, el qual haurà de defensar el dia de la Jornada. L'equip docent de l'assignatura guiarà el procés de desenvolupament per tal d'orientar la seva execució. Es treballarà durant tot el semestre i en estreta col·laboració amb la resta d'agents implicats. Cada contribució a la Jornada serà avaluada seguint els criteris establerts a la "Guia de preparació de la V Jornada".

BLOC 4.- Instruments basats en l'observació: Control, participació i seguiment. Assistència activa i participativa de l'estudiant en les sessions teòriques i pràctiques programades, en un **10%**.

S'avaluaran individualment aspectes actitudinals, seguint la rúbrica d'avaluació creada per a tal fi, que atén a criteris de participació i destreses d'aprenentatge, interacció i destreses en activitats grupals i actituds d'interès i respecte.

Resulta molt recomanable l'assistència a les sessions magistrals per a major aprofitament de la matèria i s'estableix com a necessari assistir de manera **OBLIGATÒRIA als seminaris i / o sessions pràctiques**.

En cas de falta d'assistència*, s'acceptarà fins a un 10% sense justificació. Quan se superi aquest 10%, haurà de ser per motiu justificat, i mai superant el 15% de faltes justificades.

En cas de ser una falta sense justificar, la qualificació final en l'apartat de seminaris i/o sessions pràctiques es tindrà en compte considerant tots els seminaris impartits, mentre que en els casos que es tractin de faltes d'assistència justificades es descomptarà del còmput total.

No s'acceptaran canvis de grup.

5.- Per aprovar l'assignatura cal obtenir una qualificació mínima de 5 en els blocs 1, 2 i 3.

6.- L'estudiant tindrà dret a recuperació dels blocs 1, 2 i 3, a excepció de les activitats avaluatives que per la seva naturalesa pràctica no es puguin tornar a executar en les mateixes condicions de qualitat.

AVALUACIÓ ALTERNATIVA (Segons l'Article 5 de la Normativa de l'avaluació i la Qualificació dels aprenentatges de Graus i Màsters de la UdL -[NORMATIVA DE L'AVALUACIÓ I LA QUALIFICACIÓ DELS APRENTATGES EN ELS GRAUS I MÀSTERS \(udl.cat\)](#)- i el reglament intern de la FIF -[Reglament-Avaluacio-alternativa.pdf \(udl.cat\)](#)- a aquest respecte):

- *Modalitat d'avaluació per facilitar la conciliació laboral i/o la conciliació familiar.*
- *Per acollir-se a aquest dret, cal un informe favorable de la sol·licitud per part de Cap d'Estudis de la FIF.*
- *L'alumne pot acollir-se durant els primers **15 dies un cop començat el semestre** o sempre abans de qualsevol procés d'avaluació.*

L'estudiant en situació d'avaluació única haurà de mostrar els resultats d'aprenentatge prèviament especificats a través de les següents proves avaluatives:

1.- **Prova escrita** en un **60%**. Serà una prova escrita individual, tipus test, que es durà a terme en la data especificada en el calendari d'avaluacions. El contingut de la prova inclou els coneixements treballats en les sessions teòriques i pràctiques.

2.- **Treball realitzat per l'estudiant: informe, projecte o programa** en un **40%**. La present evidència avaluativa es classifica atenent a les següents activitats formatives:

2.1.- Simulació 1 (5%) i Simulació 2 (5%): Pràctica en simulació clínica en el marc del Programa de seguiment del nen sa, i Pràctica en simulació clínica de les cures d'infermeria en el nounat d'alt risc. S'avaluarà individualment seguint una rúbrica d'avaluació adaptada a cada escenari de simulació, sempre segons les competències a valorar.

2.2. Diari reflexiu (15%) resultat de la pràctica en simulació clínica.

2.3.- V Jornada Cures d'Infermeria en la Infància i l'Adolescència (15%): Participació activa de l'estudiant a la Jornada, evidenciada per la presentació de comunicacions orals o tipus pòster el dia de celebració d'aquesta. *L'estudiant, de forma individual, haurà de desenvolupar un tema d'inquietud, prèviament consensuat, valent-se de l'aplicació del mètode científic, el qual haurà de defensar el dia de la Jornada. L'equip docent de l'assignatura guiarà el procés de desenvolupament per tal d'orientar la seva execució. Es treballarà durant tot el semestre i en estreta col·laboració amb la resta d'agents implicats. Cada contribució a la Jornada serà avaluada seguint els criteris establerts a la "Guia de preparació de la V Jornada".*

***JUSTIFICACIÓ ABSÈNCIES ASSIGNATURA "Cures d'Infermeria en la Infància i l'Adolescència"**

En relació a la justificació de les absències, els motius pels quals es considera que la falta és justificada, seran els mateixos que els enunciats a la *Normativa de l'Avaluació i la qualificació de la docència als graus i màsters a la UdL* per no assistir a les proves d'avaluació programades a la guia docent o a la web de la titulació.

Per a la resta de situacions derivades de problemes de salut, personals o familiars, es permetrà a l'estudiant canviar de dia i recuperar el seminari durant la setmana, si és possible.

Les sol·licituds de justificació d'absències que comportin la incompareixença a una prova d'avaluació hauran de ser presentades el mateix dia de l'absència. La justificació de la resta d'absències haurà de ser presentada com a molt tard en els 10 dies següents.

De forma general a l'estudiant únicament se li justificarà l'absència, però no la manca de compliment dels seus compromisos acadèmics.

Bibliografia i recursos d'informació

- Díaz-Gómez NM, Gómez García CI, Ruiz García MJ. Tratado de enfermería de la Infancia y de la Adolescencia. 1ª ed. Madrid: McGraw-Hill; 2006.

- Cruz-Hernández, M. Tratado de pediatría. Vol I, II. 9ª ed. Barcelona: Océano; 2007.
- Aguilar Cordero MJ. Tratado de Enfermería del niño y el adolescente. Cuidados Pediátricos. Barcelona: Elsevier; 2012.
- Generalitat de Catalunya. Protocol d'activitats preventives i de promoció de la salut a l'edat pediàtrica. Barcelona: Direcció General de Salut Pública; 2008.
- Nacimiento Tamez R, Pantoja Silva MJ. Enfermería en la unidad de cuidados intensivos neonatales: asistencia al recién nacido de alto riesgo. 3ª ed. Argentina: Panamericana; 2008.
- Rellan Rodríguez S, García de Ribera C, García Aragón M. El recién nacido prematuro. AEP. 2008.
- Acuña Muga J, de Alba Romero C, Barrio Andrés C et al. Cuidados centrados en el desarrollo. In: Ministerio de Sanidad y Política Social editors. Cuidados desde el nacimiento. Recomendaciones basadas en pruebas y buenas prácticas. Madrid: Gobierno de España; 2010.
- Ruiz López A, Rodríguez Belmonte R, Miras Baldo M., Robles C, Calero AJ, Linde AG, et al. Cuidados neonatales centrados en el desarrollo. Bol SPAO. 2013;7(2):39–57.
- Martínez J, Fonseca L. The participation of parents in the care of premature children in a neonatal unit: meaning attributed by the health team. Rev Lat Am Enfermagem. 2007;15(2): 239-246.
- Papí A, Gómez CR, Pallás A, Aguayo J. El método de la madre canguro. Acta Pediatr Esp. 2007;65(6):286-291.
- Claramunt M, Alvarez M, Jové R, Santos M. La cuna vacía. Barcelona: La Esfera de los Libros; 2009.
- Fernández-Alcántara M, Cruz-Quintana F, Pérez-Marfil N, Robles-Ortega H. Factores psicológicos implicados en el Duelo Perinatal. Index de Enfermería. 2012;21(1-2):48-52.
- Castells S. Farmacología en enfermería. 3ª ed. Barcelona: Elsevier; 2012.
- Avilés M. Manual de enfermería pediátrica. Madrid: Grupo CTO; 2012.
- López Naranjo I, Fernández Castillo A. Hospitalización infantil y atención psico-educativa en contextos excepcionales de aprendizaje. Dep Psicol Evol y la Educ Univ Granada. 2006;553–77.
- Aguilar M, Mur N, Padilla C, García Y, García R. Actitud de enfermería ante el dolor infantil y su relación con la formación continuada. Nutr Hosp. 2012;27(6):2066–71.
- Sellán MC, Díaz ML, Vázquez A. Valoración del dolor y aplicación de intervenciones terapéuticas enfermeras en el paciente neonatal y pediátrico, en contextos asistenciales hospitalarios. Rev Cubana Enferm. 2012;28(2):144–55. 18.
- García MA, González R. Triangulo de evaluación pediátrica. Rev pediatría. 2011.
- Asociación Española de Pediatría. <http://www.aeped.es>
- Pediaclit.org. Buscador de información sanitaria pediátrica (versión beta) <http://www.pediaclit.org/>
- Institut Català de la Salut. Generalitat de Catalunya Guies de pràctica clínica de Catalunya. <http://ics.gencat.cat/ca/assistencia/coneixement-assistencial/guies-de-practica-clinica/>